PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 28. aprila 2010

o pobudi za skupno načrtovanje raziskovalnih programov „Zdrava prehrana za zdravo življenje“

(2010/250/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 181(2) Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zdravje državljanov je bistveno za rast in blagostanje v Uniji.

(2) V zadnjih treh desetletjih sta se deleža ljudi s prekomerno težo in debelih ljudi med prebivalstvom Unije močno povečala, zlasti med otroki.

(3) Trend slabe prehrane in nezadostnega gibanja med prebivalstvom Unije se slabša.

(4) Povečuje se število obolelih za številnimi kroničnimi boleznimi, kot so bolezni srca in ožilja, previsok krvni tlak, diabetes tipa 2, kapi, nekatere oblike raka, bolezni mišic in kosti ter celo duševne bolezni.

(5) Če bi odstranili dejavnike tveganja, ki izhajajo iz življenjskega sloga, med drugim prehranjevalne navade, bi lahko preprečili približno 80 % primerov bolezni srca, kapi in diabetesa tipa 2 ter 40 % primerov raka.

(6) Na seji 3. decembra 2009 je Svet za konkurenčnost temo, ki je obravnavana v dokumentu „Zdravje, hrana in preprečevanje bolezni, povezanih s prehrano“ (naslov je bil pozneje spremenjen v „Zdrava prehrana za zdravo življenje“), priznal kot področje, na katerem bi lahko s skupnim načrtovanjem programov zagotovili precejšnjo dodano vrednost sedanjim razdrobljenim prizadevanjem držav članic na področju raziskav. Zato je sprejel sklepe, s katerimi priznava potrebo po pobudi za skupno načrtovanje programov na tem področju ter poziva Komisijo, naj prispeva k pripravi te pobude. Svet je prav tako potrdil, da je skupno načrtovanje programa postopek, ki ga vodijo države članice, Komisija pa ta postopek povezuje in spodbuja.

(7) Skupno načrtovanje raziskovalnega programa na področju prehrane in zdravja bi zagotovilo usklajevanje raziskav o vplivu življenjskega sloga in prehrane na zdravje, kar bi pomembno prispevalo k izgradnji polno delujočega Evropskega raziskovalnega prostora za raziskave v zvezi s preprečevanjem bolezni, povezanih s prehrano, ter okrepilo vodilno vlogo in konkurenčnost raziskovalnih dejavnosti na tem področju.

(8) Za zagotovitev učinkovitosti skupnega prizadevanja držav članic na področju prehrane in zdravja morajo države članice razviti in izvesti strateški raziskovalni program, ki temelji na skupnem pristopu za preprečevanje bolezni, povezanih s prehrano.

(9) Države članice morajo za zagotovitev učinkovitega upravljanja skupnega ukrepa, ki ga je treba sprejeti, vzpostaviti skupno upravljavsko strukturo, katere naloga je določiti skupne pogoje, pravila in postopke za sodelovanje in usklajevanje ter nadzor nad izvajanjem strateškega raziskovalnega programa.

(10) Države članice morajo za uresničitev ciljev iz tega priporočila sodelovati s Komisijo pri preučevanju možnih pobud Komisije za pomoč državam članicam pri razvoju in izvajanju strateškega raziskovalnega programa.

(11) Da bi Komisija lahko poročala Evropskemu parlamentu in Svetu, morajo države članice Komisiji redno poročati o napredku pri tem skupnem načrtovanju programa –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice se spodbuja, naj razvijejo skupno vizijo o tem, kako lahko sodelovanje in usklajevanje na področju raziskav na ravni Unije prispevata k boljšemu preprečevanju bolezni, povezanih s prehrano.

2. Države članice se spodbuja k razvoju skupnega strateškega raziskovalnega programa, v katerem bi opredelile srednje- in dolgoročne potrebe ter cilje glede raziskav na področju preprečevanja bolezni, povezanih s prehrano. Strateški raziskovalni program mora vključevati izvedbeni načrt, v katerem so določeni prednostne naloge in roki ter opredeljeni ukrepi, instrumenti in viri, potrebni za izvajanje strateškega raziskovalnega programa.

3. Države članice se spodbuja, naj v strateški raziskovalni načrt in v izvedbeni načrt vključijo naslednje ukrepe:

(a) opredelitev in izmenjava informacij o ustreznih nacionalnih programih in raziskovalnih dejavnostih;

(b) določitev področij ali raziskovalnih dejavnosti, ki bi imele koristi zaradi usklajevanja ali skupnih razpisov za zbiranje predlogov ali združevanja sredstev;

(c) izmenjava informacij, virov, najboljših praks, metod in smernic, zlasti pri pripravi velikih kohortnih in kliničnih študij;

(d) opredelitev postopka, vključno z merili kakovosti, za skupno izvajanje raziskav na področjih iz točke (b);

(e) souporaba, kjer je to mogoče, obstoječe raziskovalne infrastrukture ali razvoj novih zmogljivosti, kot so usklajene zbirke podatkov, biobanke ali modeli za ekstrapolacijo podatkov na ljudi;

(f) izmenjava in širjenje znanja, inovacij in interdisciplinarnih pristopov ter zagotavljanje učinkovite uporabe izsledkov raziskav za izboljšanje evropske konkurenčnosti in priprave politike;

(g) spodbujanje in podpora tesnejšemu sodelovanju med javnimi in zasebnimi sektorji ter sodelovanje na področju inovacij med različnimi poslovnimi sektorji;

(h) vzpostavljanje mrež med obstoječimi centri, ki so posebej specializirane za vede o potrošništvu, prehrani in predelovalnih tehnologijah.

4. Države članice se spodbuja, da ustanovijo skupno upravljavsko strukturo na področju preprečevanja bolezni, povezanih s prehrano, katere naloga je vzpostaviti skupne pogoje, pravila in postopke za sodelovanje in usklajevanje ter za spremljanje izvajanja strateškega raziskovalnega programa.

5. Države članice se spodbuja, naj skupaj izvajajo strateški raziskovalni program, tudi prek svojih nacionalnih raziskovalnih programov ali drugih nacionalnih raziskovalnih dejavnosti.

6. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s Komisijo, da bi raziskale možne pobude Komisije za pomoč državam članicam pri razvoju in izvajanju strateškega raziskovalnega programa ter skupne programe uskladile z drugimi pobudami Unije na tem področju.

7. Države članice se spodbuja, naj redno poročajo Komisiji o napredku na področju te pobude za skupno načrtovanje programov.

V Bruslju, 28. aprila 2010

Za Komisijo

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Članica Komisije